

"DALMATINSKI HRVAT" izlazi svake subote. Godišnja predplata Din 80 — Polugodišnje Din 41 — Tromjesečno Din 22 — Za Ameriku godišnje dva dolara.

OGLASI PRAMA ČJENIKU.

Račun kod Pošt. Ček. Ureda, Zagreb, br. 38.004

Priremeni telefon
preko dana br. 38 — preko noći br. 23
(Inlerurban)

DALMATINSKI HRVAT

NOVINE ZA PROSVJETU, GOSPODARSTVO I POLITIKU DALMATINSKE HRVATSKE.

God. II.

ŠIBENIK, 5. KOLOVOZA 1923.

Br. 30.

Bečlije - mi se vas ne bojimo.

Hrvatski narod živi u predvečerje teških trzavica i borba. Traže se na svim linijama načini i sredstva, kako bi se narod što više razdijelilo i otudjilo. Mjesto, da se je iskoristio onaj veliki moralni kapital i ono veliko oduševljenje, koje je na početku u cijelom narodu vladalo, narod se je šikanacijama i zlom upravom i nejednakosti doveo do očajja i razočaranja.

Pred par mjeseci iza manifestiranja snage hrvatskog naroda, htjelo je hrvatsko narodno predstavništvo sa svojim saveznicima, koji su svi želili zadovoljnu državu, da se stvori sa Srbima poštenu sporazum, da u ovoj državi bude i Hrvat i Slovenac jednakopravan Srbinu, što danas nije.

U prezadnjem broju mi smo iznijeli zapisnik sporazuma iz kojega se vidi da su predstavnici HRSS, SLS i JMO. tražili od radikala jednu poštenu upravu, jednakopravnost i reparaciju po demokratima načinjenih nepravda.

Ovo objelodanjanje protokola sporazuma prouzročilo je u Beogradu pojačanu volju ne za sporazum, već za armature protiv Hrvata.

Traže se, konstruiraju se procesi u kojima famozni Galjardi ima da bude krunski svjedok, da se hrvatski političari stave izvan zakona radi navodne protudržavnosti i veleždaje.

Traži se način, da se uapsi vođa HRSS, i hrvatskog narodnog zastupstva Radić. Traži se sve, da se Hrvate, kaže se nauči ljubiti i slobodu, u kojoj se Hrvati ne mogu snaći.

Hrvate koji u državi žele samo: jednakopravnost, i poštovanje svojih teških borbama i velikim radom stečenih kulturnih gospodarskih i historijskih dobara i prava.

Hrvati su to borbom i radom stekli, Hrvati će to što su stekli znati i braniti.

Kako nam se iz Zagreba javlja, održalo je 24. pr. mj. predsjedništvo HRSS sjednicu, na kojoj je raspravljen sadašnji politički položaj. Pozvane su sve stranačke organizacije,

da ostanu mirne i na okupu, pa da nastave svoj rad ne dajući se od nikoga izazivati. Predsjedništvu su stigli izvještaji sa svih strana, u kojima je izražena neslomiva volja da se ustraje na započetoj putu. Nema te sile, koja bi mogla rasklimati jedinstvenu frontu hrvatskog naroda.

Da nema te sile! Ako se nekoliko „austrijskih“ ulizica i obožavatelja Franje Josipa i Karla utvara da se mi njih bojimo, to mogu izvaditi iz glave. Ko se njih boji on je nije Hrvat; on je prodana bečka mješina, on je ulizica bečkog dvora, on je izdajica hrvatskog naroda, on nametnuti paravit hrvatskom narodu. Svim tima krvo pijama poručuje i hrvatski narod iz Dalmacije: Gospodo, bečlije — mi se vas ne bojimo!

Maknimo se!

Ideja sporazuma formalno je doživjela bankrot; haren sudcići po zadnjim događajima i izjavama današnjih vlastodržaca. Trebamo se upitati: zašto? Jer nije potreba, misli današnja vladajuća stranka. Trebalo bi da im dogori do nokata, a da i oni uvide težinu momenta, da budu svijesni jakosti vanjskog obruča država, koji ima u ruci Italija i stiče ga prema momentalnoj potrebi — i slabe kolekcije unutra. Misle da nije potrebno; stavili su se u pozu čekanja, misleći, da će naše opće-

unutarnje pitanje samo od sebe riješiti. Ne ćemo biti zlobni, da im predhacimo, da im ovakovo stanje konvenira, pa da bi im teško bilo i sa drugima dijeliti vlast u državi. Ima ponešto i toga doduše, ali ima koji bi rado riješili naše unutarnje pitanje na opće zadovoljstvo. Ali ovakovi elementi su u velikoj manjini i što više bez ikakove inicijative, ograničujući se od vremena do vremena samo na platonske izjave, a bježeći od djela, bojeći se svojih šoviniističkih masa, koje su sami o-

nako odgojili u mržnji ne prečanske prisajedinjene „austrijance“. Samo strah od tih masa (meeting Srna. o. u Beogradu), može nam protumačiti onakove bezpotrebne ekspektoracije Pašičeve o „krvi do koljena“. Da koji naivnik ne bi mislio, da je to moguće uplašilo Pašića strah pred fizičkim razračunavanjem, pa da morao od toga straha onako sloviti, moramo odmah napomenuti, da se svaki miting naročito insceniraju od ljudi koji su prošli dobru školu za onake posle: S. Pribičevića i Srd. Budisavljevića. Tako se oni opravdavaju u nemogućnosti drugačijeg postupanja i upućuju nas, da mi popustimo i to sve do njihovih tačke gledišta.

Naš opći interes zabijeva, da se ogledamo za stvarstvima i putevima koji će nas stvarno približiti. Nije onda bez smisla ako mi podjemo za tim, da se sa tih puteva kojima imamo poći najprije uklone sa njih zapreke koje nam smetaju. Takovo nastojanje stvorilo je Travanski zapisnik (svulgo Markov protokol), koji je imao biti prva etapa budućem velikom cilju: bratstvu i jednakosti. Stvoreni u najboljem vidu, srušeni od ljudi koji nam govore da smo austrijsko roblje. Oni, koji ističu kad treba i kad ne treba kako su oslobodili ovo roblje, što im ne ponude bar onaku samoupravu koju su imali u ropstvu? Isto nam tako govore, da smo bili svijesni austrijanci. Pravo rekuć, bilo je toga kod nas; bilo je austrijanaca, ali u državnom, ali ne nacionalnom smislu. Ta tko je

PODLISTAK

Jugovinska Njiva.

Taj se je list najprije zvao „Hrvatska Njiva“, a kad ga u ruke dobiše velikosrbi pretvorio se je u Jugoslavensku. Skleputiše mu i naziv „Obnova-Njiva“ po udruženju dvaju listova. Onda su pučeli u ime ravnopravnosti tiskati jedan broj listom, a jedan ćirilicom, a vidivši da ni to ne ide, vratili se za Hrvatsko-Jugoslavene opet na samu latinicu. Očit dokaz da baš nismo jedno, kako don Kihoti utuviše u glavu.

Budući da je u službi bezglove politike, uz ožihljne članke ima u njemu i posve ludih, batinaških političkih pisanja, koje se sa najvećim prezirom i polubarbarskom bahatošću bacaju na sve, što je hrvatsko — ističući silu i prijetnje prikrivene bizantskim mentalitetom.

Urednik je „Jugoslavenske Njive“ prof. Branimir Truheljka, jedan od onih svjetskih profesora u Hrvatskoj, koji su ostavili društvo Društvo Hrvatskih Profesora i prilijepili Srbe u Beogradu.

Prica i Nikola Premović, nazovi puikovnik, glava naših fašista ili velikosrpske „Narodne Obrane“. Treći je književnik Antun Branko Šimić. U 52. broju prošlog godišta napisao je Prica ekavski uvodnik pod nadpisom: „Jedna politička zabluda“. U njemu se on obara ne samo na Hrvatski Blok, već dapače tvrdi, da su u zabludi i Protić i Trumbić. — Nek se država parcelira odmah — breći on — ne smije biti ni pokrajina ni njihovih sabora, jer je hrvatski puk preko kasarne i pripovijedaonice bio vazda sluga Beču. Obzirom na duboko „monarhično osjećanje oko Zagreba“ predlaže, da se Hrvatima učini koncepcija, ter u Zagrebu prenese kraljevski dvor, jer bi po njegovoj pameti onda svi Radićevi seljaci postali monarhisti.

Nemojmo se čuditi, ako Prica u ime sreće i napretka ponudi kojega člana dinastije i Švicarskog ili Saveznih država! ...

Specijalista je za politiku toga lista N. Premović, kojega St. Protić ironički naziva „publicistom“. Premović je čisti predstavnik poluturškoga Balkana. „Božji instrument“ Vilim je prema njemu bezazleno

surovo držeći u rukama sablju i volovu žilo. On se najgdanjim podvalama na obara Hrvatski Blok i njegove zastupnike. U 1. broju ove godine Premović piše, da Hrvati nikad nису imali ni slobode ni države, već da su vazda bili sluge Mađzara i Njemaca (ne ipak onako kao razni Grđjići, Pribičevići, Černojevići itd.), a pošto su sa Srbima izmješani, da moraju ostati i živjeti onako kako Srbi huće, inače da će Hrvati biti poklani ne samo od Srba već i od srpskih Hrvata. O zalosna Jugoslavijo, sa bolesnim tipovima Neronā i Karakulā! Da „Narodna Obrana“ nema ništa već jednoga Premovića na čelu — znali bismo njezin duh i ciljeve! Premović nam precizira devizu Sv. Pribičevića: naša se država ne smije urediti po sporazumu jer smo jedan narod, ali odbivši jugoslavensko ime ne kažu, koji je to jedan narod. Gdje nema sporazuma tu je sila, a tu zastupa soldatina Premović.

U 2. broju ove godine surovi soldat nazivlje federaciju ili sutonovizam države Srba, Hrvata i Slovenaca utopijom i „fiks-idejom“, ludilom itd., jer je proti njoj sila i oružje, a onda bahato i činički pred-

maču osvojeni, te se ruga Vj. Klaiću i hrvatskim historičarim.

Čudimo se da cenzura dozvoljava onako glupo pisanje i razdraživanje. Premović se naravno ruga onima, koji vele, da Srpska vojska nije ušla u Austriju već u Hrvatsku, koju je Hrvatski Sabor 29. X. proglasio. Premović ipak ne kaže, da li je Hrvatsku osvojio general Kondić sa timonočkom divizionom ili tko drugi ...

I u ovome je poglavica fašista učenik mefistofelske sofistike Sv. Pribičevića, jer je i on kazao, da država Srba, Hrvata i Slovenaca nije postala plebištitom pa da se po plebištitu ne će ni urediti. Dakle opet ne narodnom voljom nego silom! ...

U 2. broju ove godine je priopćen i sveto-savski govor dra. Bogdana Gavrilovića, rektora beogradskog sveučilišta, u kojemu on po današnjem srpskome mentalitetu. Hrvate redovito nazivlje, da su srpskoga naroda itd. Srbi su samo naš narod, a Hrvati su samo diji pleme srpskoga naroda. To razumijeva danas svaki Srbin, kad govori: Mi smo jedan narod i po to je logici jasno, zašto su svi Srbi proti jugoslavenskom imenu, koje je Pribičeviću

stvorio *takve* austrijance? Dobrogme Austrija A zašto ne bi oni n. pr. stvarili Srbohrvatosllovence ili ili Jugosllovence? Najprije bi naravno oni to morali biti, a ne ekskluzivni Srbi.

Samo lijepe metode, bratska snošljivost i ljubav preina etičkoj i interesnoj zajednici *Velikoj Jugoslaviji* (koja se ima stvoriti), i koja bi pustila svako pleme, da se individualno razvija — učinili bi našu državnu kuću sretnom, a plemensko bi se i vjerske razlike i opreke prirodno izbrisale. Za takav rad ne treba puno nego razum i poštenje; treba lih krjeposti velikih muževa da uzmgnu voditi državnu, a ne partijsku politiku. Kako smo formalno jednakopravni, tako moramo biti i stvarno, pa da možemo na zadovoljstvo sviju uživati potpuno onako kako smo i željeli. Da smo mi tako zdravi, kako nas oni prikazuju, ne bi zajedno s nama stvarali državnu zajednicu, kaošto nijesu sa Bugarima; cijela hajka je samo zato što mi hoćemo zapovijedati sami sobom. Oni nam nude (ne baš iskreno), da zapovijedamo mi sobom i s njima, a oni sobom i s sobom, ali to mi ne ćemo nego: oni sobom, a mi sobom. Soba meni, soba tebi a krov naš. Tu je grm!

Kako je politika znanost, a svaka znanost se drži principa, da neuvrđjene nove probleme riješavamo

pomoću utvrđenih starih, to se i kod nas počelo tražiti; u riješenju našeg unutarnjeg sastava, za analognim slučajevima kod drugih država. Pri tom se najčešće uzimlju za primjer Italija i Španija. Tu su bile takodjer vetike unutarnje opreke, koje su često puta dovele u pitanje cijelinu države; take prilike stvarale su cjelokupni gospodarski zastoj, koji još danas kao posljedica teško tišti Španiju, a u narodu je ostala mržnja u onim djelovima zemlje, gdje su interesi križali. To je sve bilo u zemljama gdje bila prebrza, neprirodna centralizacija, bez obzira na to da je nju pomoglo historičko državno ime, što mi nemamo.

Ove države čini se da nijesu najstrenije za primjer uzete. Zgodnija bi bila prisprodoma n. p. sa državom Nizozemska — Belgija (se german. plemenima: Nizozemci i Flami i roman. plemenom Valoni). Tu su bile dvije državne jedinice: Belgija i Nizozemska, ujedinjene u jednu političku državu, ali sa nizozemskom hegemonijom. Pa što se dogodilo? Razdvojili se zavijek!

Zgodnija bi bila prisprodoma i sa državom Švedska-Norveška (sa germanskim plemenima veoma slična jezika) sa hegemonijom Švedskom. Pa što se dogodilo? Razdvojili se zavijek!

— Zar ne bi i mi mogli poći istim putem?!

Možda na žalost! — d —

Austrijski junaci na poslu.

Nasljednici bečkih i magjarskih satrapa n Hrvatskoj opet se proslaviše. U noći od nedjelje na ponedjeljak oko 11 sati, napadnut je poslužnik uprave „Novog Hrv. Borca“, kad se je vraćao u upravu gdje stanuje, od 5 do 6 za zidovima sa-rivenih bandita, oboren na zemlju i pošlo su mu začepili usta oduzeti mu je klinč uprave. Provalivši ban-diti u prostorije, medju kojima je

poslužnik prepoznao Andjelinovića, a još nekoje si zapamtio po izgledu, svezaše poslužnika uzicama i plah-tama za krevet, a potom se darloše na posao.

U vandalskom bijesu razbiše namještaj, pokidaše električne žice, razbiše žarulje, pa čak ni kloset nisu pošteđili. Uništivši sav materijal spisa, pokušali su provaliti u blagajnu, koja se je medjutim pokazala ot-

pornijom, pa će morati banda pod vodstvom Andjelinovića još malo više da vježba da provali blagajne. Prilike za to ima sada kod Balkanske Banke, kojoj su blagajne i onako prazne i ispražnjene u korist upravo lih provalnika.

Medjutim ne mogoše provaliti u blagajnu i tako si nadoknadili gubitak potpore, provalili su u rućnu blagajnu uprave, t. j. u pisaci stol, otkuda su odnesli svotu od Din. 1275. a sitniš porazbacali.

Ne mogav naći petroleja da zapale prostorije, otvorili su pipe vodovoda i stavili sve pod vodu, a potom čuvsli, da se stanari kuće pomaju buditi, izgubiše se u noć.

Počinjena šteta iznosi sa ukrađenim novcem skupa oko K 150.000.

Ovaj slučaj ponovno dokazuje našu tvrdnju, da je „Orjuna“ koncesionirani zavod za izobrazbu lopova, provalnika i bandita, a Andjelinović im je učitelj i prednjak.

Ovu činjenicu ne mogu ni „Novosti“ izvrtnuti, koje kušaju dovesti napadaj na Reiznera u vezu sa provalom u upravu „Hrv. Borca“.

Napadaj na u čitavom gornjem gradu ozloglašenog potepuha i dangubu Reiznera, nije usliježio, koliko smo mi informirani, onako, kako to „Novosti“ hoće, već je posljedica izazova upravo od strane loga Reiznera i nema sa Hrv. Omladinom niti sa „Hrv. Borcem“ ništa zajedničkoga.

Vrijedno je zabilježiti, da prigodom provale u upravu „Hrv. Borca“, nisu stanari bili u stanju dozvati policiju i uko je inuće istu upravu na lićkomu trgu brojno zastupana. — Medjutim upozoriti ćemo i na činjenicu, ne zato što mislimo, da će pomoći, nego radi obavještenja javnosti, da je Reizner va još neki banditi čim se je vratio Andjelinović, počeo prijetiti omladinicima, da će sada istom nastati ono pravo i da ne će tako dugo mirovati, dok svi omladinici „na stakama ne prohodaju“.

Bulat je zatvoren. Ima da izvrši jedanaesdnevni zatvor. Angeljino-

vića traži policija, i dok se on miruo šteta po Zrinjevcu policija ga nemože da nadje u Zagrebu. U Zagrebu se groze orjunci, da će sadu poslati u Sibenik Angeljinovića i Bulata, da reorganiziraju propale

Došlo nam došli! — Cr

Radić pred Sudom.

Da beogradske vlastodržci odvrate pozornost svojih prištaša i demokrata o zagrebačkom ili Markovom protokolu, kojega je objelodanio gosp. Radić, trebalo je pomisliti senzacije da se osvete Radiću što je dao u javnosti iznijeti Markov protokol, koji lih diskreditira pred čitavom poštenom javnošću jer je objelodanjnim protokolom otkrio pred čitavim svijetom radikalnu prevaru te pokazao, iko i što su vodje radikala.

Da se doljam objelodanjenog protokola umanjiti trebalo je odmah izumiti senzacije, što će srpsku masu svratiti sa razmišljenja pojedinih točka protokola.

Većlalo je zato podvaliti gosp. Radiću da je vrijeđjao. Tom podvalivanjem Radiću idu radikalne vodje sa postignućem dvaju ciljeva, prvo da odvrate pažnju srpskog poštenog naroda od vjerolomnosti, neiskrenosti, drugo da nahucka srpski narod na Radića i Hrvate.

No budući su u laži kratke noge, uvidiše radikali brzo, da s tim neistinitim podvalam ne će daleko doći, zato potražiše druga sredstva da gosp. Radića optuže, izvakoše iz kušure nekakove stare oplužbe radi izbornog proglaša. Pita se sva poštena javnost bili Radić bio zločinac protiv otećestvo, da nije iznio „Markov protokol“? Više nego sigurno ne bi, jer da su ga takovim beogradske vlastodržci smatrali, ne bi s njim protokola pravili.

Nu pošto je Radić iznijevši protokol u javnost pokazao, što i lko su radikalne vodje, zato je za osvetiti mu se trebalo izmisliiti uvrede nanešene kraljici, zločin otećestva i upresti ga u najnoviji veleizdajnički

je to postigao i on je mefistofelski cereći zube glasovao na konstituanti proti jugoslavenskom imenu. Nu on i danas medju Hrvatima propagna jugosllovenstvo i osniva „Jugosllovensku nacionalnu naprednu omladinu“, jer je jugosllovenstvo pripicu batina u srpskoj ruci, kojom treba dotuči hrvastvo.

Antun Branko Šimić je jedan od najglavnijih suradnika i kritičara te vojne „Jugosllovenske Njive“ po kojoj niče i cvate kušoj, otrovna bunika i grka čemerika.

U 1. broju d. g. on se obara na odličnoga hrvatskoga pjesnika Vladimira Vidrića, kojega je pjesme nedavno iznio Jovan Dučić uz najneće pohvale. Vidrić je osobiti originalni umjetnik ne samo u nas, već u svoj svjetskoj književnosti. Izvršni i neisporedivi majstor — slikar klasične ljepote i idile, ali on je jednome Abdorašu Antunu Branku Šimiću zadnja ništica, pa mu njeri i stope i ritam, da to dokaže. Dr. Stjepan Ivčić je dokazao, da je u nas pogriješna ne samo klasična metrika Preradovićeve i Kranjčevićeva, već čak i klasična Trestića. Mogaće da i ova tri pjesnika genij Si-

lay-a, jer bi bio našao, gdje su u svojim „Essajima“ piše: „Ali jezik, orudje pjesnikovo, najbolje odgovara svojoj svrsi, kad je posve nesavršen i nedotjeran“. Svamatica može da ubije poeziju! Ali tko zna, da Antun Branko Šimić ne će i Macaulay-a proglositi nikogovićem i blebetalom, kao što je u spomenu-tome broju Alma-Tademu i Siemiradskoga nazvao „Maculima“? ... Alma-Tadema Siemiradski su najveći slikari svjetske umjetnosti za prikazivanje klasičnoga svijeta Siemiradski je u Europu najpoznatiji od svih slavenskih slikara, a k tome „mozaču“ su se u Rimu navračali i najprvi arheolozi i historičari, jer je on kao izvrstan poznavać klasičnoga života, imao i muzej, starina.

Glavna je osobna Vidrićeva poezije živo plastično slikanje, osobito iz života starih klasika. Tako njegova krasna pjesma „Elije Glanko“ podsjeća na divnu sliku Siemiradskoga „Čašu ili djevojku?“. Tu je izvršnu sliku izdao pod br. 2073. u tri veličine zavod „Photographische Gesellschaft“ u Berlinu.

I Šimić se pišući o slikovitosti Vidrićevih pjesama ne stidi priznati

radzkome. Čudimo se, da se „Jugosllovenska Njiva“ ne stidi imati onakve suradnike! Ali treba bonia vezati, gdje gospodar zapovijeda, pa demokratski list mora se dićiti demokratom Šimićem.

Možemo mirne savjesti ustvrditi, da oni što su sijede na konopcu trage sofistike jugosllovenskog Melistofela, nemaju ili pameti ili poštenja ili obojega. Bilo bi zaista vrijedno ogledati koju originalnu pjesmu A. B. Šimića, da vidimo toga novovjekoga parnaškoga „parnaškoga“ beloga orla“ (i on je dakako ekavac), jer ćemo po njoj uvidjeti onu: „Aut Caesar aut nihil“. Dabome, da će nam „Jugosllovenska Njiva“ i u tome udovoljiti. U 2. broju ov. g. imaju dvije Šimićeve originalne pjesme: „Ukop druga“ i „Materinstvo“. Budući da ih nikakvo pero nebi moglo opisati, iznijeti ću im početak. Prva počinje:

„Još si u društvu s nama: nosimote. Je si li zbilja li to? I jest li zbilja li još s nama? Ili već dugo daleko negde od nas i to je samo ludost što nosimo ooo mrlvo telo“ ...

Zaista to i jest potpuna ludost. g. Šimiću. — Ti si kazao!

rastanje je samo rastajanje sa mnozi.

Zaista se i jest rastao sa pameću ko i misli, da je to pjesma Radićevi seljaci u „Slobodnom Domu“, a osobito seljak Stuparić, su prema Šimiću pjesnički velikani kao seljak. glasoviti pjesnik engleski Robert Burns!

Vidrićeva pjesma „Dva levita“ ili onaj fragment pjesme „Jezuiti“ što ga je zabilježio Šiffer, vrijedi s pjesničke strane više nego puno nagare onakovih Šimićevih stihova,

Rekoh prije da u „Jugosllovenskoj Njivi“ ima i zdrava zrnja, a to za to, što u njoj pišu i takovi ljudi, koji s njom ne bi imali nikakva dodira, kad bi smo imali nekadanju „Hrvatsku Njivu“.

Po tom ovdje apelujem na sve poštene Hrvate književnike, da se što prije proslijedi s izdavanjem „Hrvatske Njive“ radi česa će Jugosllovenska“ ostati pušta, jer jugosllovenske bilje u Srbiji ne uspijeva. Drugo: da svaki svijesni i čestiti Hrvat s prezirom odbije „Jugosllovensku Njivu“, koja služi proti hrvastvu, zagovara silu i prijati Hrvatima pokoljem.

Pokrajinske vijesti.

Michele Letizza. — Primamo iz Dri- niša: Čitali smo u „Dalm. Radikalu“ ka- da je Šibenski radikalni brat...

Upravnici vojničke bolnice. — Jav- ljuju nam iz Splita: Za novog upravnika odvješnje vojničke bolnice prešlo-ti imeno- vanje...

Hrvatski Dom u Kostanjici. — Mi apeliramo na sve imenište dalmatinske Hrvate, da podupru našu braću u Kostan- jici...

Jadranska Banka. — Pišu nam iz Dubrovnika: Vijesti, da se je „Jadranska Banka“ u Trstu pretvorila u „Banca Adria- tica“...

Seveznik Radikala. — Molim Vas donesite ova bilješku u Dalm. Radikalu: „Talijski špijun u dr. redarstvu“...

Pomarjkanje vode. — Stalovnici Crnice i Mandalina nam se tuže, da nemaju vode i ako općina od njih utjerava za vodu...

Letica i sol u Drišnu. — U prošlom broju donešena bilješka da je Mihajlo Let- tica i Drišnu sam dobio dozvolu za pro- daju soli...

„Borba“ o Dalmaciji — piše: „Zlo- tvorici koji u ravnjaku ovom državom opet su se džihtovali na narodna prava u Dal- maciji“...

Riječ, potpis i uže. — Primamo od jednog motrioca sa strane: Organ šaćica radikala u Šibeniku osvrće se na „Markov Protokol“ i tvrdi da „za radikalnu stran- ku, taj protokol ne sadrži nikakvih obaveza“...

Izjava dra. Surmina. — Kako se je unaprijeđa znalo prof. Surmin boravio je u Beogradu zadnjih dana radi uređjanja nje- gove penzije, a ne radi političkih intriga.

Zašto je Pašić branio Stambulij- skoga? — Jer je Stambulijški stvarao plan, kako bi Srbija i Bugarska stvorile zajedni- čko carstvo pod srpskim carem, iz kojega bi po Pašićevoj želji bili Hrvati izključeni, nakon što bi ih Srbi dobro izmuzli, jer Pašić Hrvatice onda, kada više ništa ne budu imali, ne treba. Taj plan je padom i smreću Stambulijškoga harem za sada onemogućen.

Politijska ljubav. — Pišu nam iz Zagreba: Ovih dana je prof. Slavicu, uređ. Hrv. Svijesti u Zagrebu, saopćeno, da smje- sta ima ostaviti Zagreb, jer je dobao izgov- or od tri godine. Ovaj proglaš sa strane poli- cijske učinjen je bez ikakvog razloga, ikakve

Poštanski činovnici. — Poštanska direkcija u Zagrebu izdala je „naredjenje“ da poštanski činovnici ne smiju čitati poli- tičke novine i da ne smiju raspravljati o politici.

Sirite svudje list: „Dal- matinski Hrvat“. Tko prvi dva broja ne vrati na- trag smatrat će se predbroj- nikom. Uprava.

Gradske vijesti.

Orjuna i Pomorci. — U prošlu ne- djeļu Orjuni su držali prosvjednu skup- štinu u prilog Strajkajućih pomoraca „Ja- dranske Plovidbe“...

Općinski električne struje. — pri- mili smo prosjedka sa više strana. Mi se na ovu povisicu nismo do sada obazirali s razloga, što ima male da će električna centrala Ante Supuk i Sin svojevrijem doći u susret građanstvu i sniziti im cijenu struji na ovaj iznos, koji može građanstvo poćnositi.

Sveznik Radikala. — Molim Vas donesite ova bilješku u Dalm. Radikalu: „Talijski špijun u dr. redarstvu“...

Pomarjkanje vode. — Stalovnici Crnice i Mandalina nam se tuže, da nemaju vode i ako općina od njih utjerava za vodu...

Letica i sol u Drišnu. — U prošlom broju donešena bilješka da je Mihajlo Let- tica i Drišnu sam dobio dozvolu za pro- daju soli uzimajući je sve radikale i ne znanjući da nam odgovore na upit, ko je

Letici izpostavio ovu pogodnost, uhvatit će pržine i pjevaka. Nikoga ne zanima pri- jateljstvo Letice sa Talijanima nego svak u Drišnu traži razjašnjenja radi kojih se je razloga Mihajlo Letici sam oala razpro- daja soli? Na ovo traži narod odgovor.

Šibenski bojadiseri — upravlili su pismeni protest na Općinu i Poglavarstvo (jo drugi put) što u naš grad dolaze strani bojadiseri i oduzimlju zaradu domaćina koji i onako u ovom zapaštenom gradu jedva da preko godine nešto zarade. Radnici vele da su tu neki debeli kumovi po sredini, koji su odlučujuči i daju se pod- maćivati. To može da bude kad su strani bojadiseri u samih 6 mjeseci izvrsili u Šibeniku radnju od preko pola miliona dinara.

Općinska posla. — Bivši podvojnik Jerko Čučka, Mate Naranj i Kulić imeno- vani su stanim radnicima, dok je dosada- šnji nadzornik na ribarnici Mate Hujar reč. Mesar bio umirovljen. Što znače ove pro- mjene.

„Mačkari“. — U Šibeniku se je ustro- jilo jedno čudnovato društvo. Zove se „Mačkari“. Članovi društva mogu biti noćne lile. Oni se skida po ulicama i gdje opaze koju mačku — ona je njihova. Za vrijeme Austrije u Dubrovniku je također postojalo društvo macagaj. Predsjednik društva bio je Leopold barun Čuhmečly. Ko je u Šibeniku predsjednik mačkara.

Muš saka ženu. — Primamo iz ulice sv. Ivana: Stanari ulice oko kuće foto- grafia Cristoforo Maltraza, prošlih dana bili su svjedoci jedne neobične vike, koja je dolazila iz fotografave kuće Sin Cristoforov kosmatil. Točič porječak se sa ženom, koja je kao brižna majka čuvala bolesno dijete, kôje je mirno spavalo. Točič ni pet ni šest navali na ženu i stao ju pljuškati. Bijedna gospođa udrla u plač. No to noletio u sobu šor Cristoforo i stao se deretići na nevjestu. „Fora, fora!“ i da ne učini legiti- maciju pa nek se seli iz njegove kuće. Ni- jekna ženica nije se pristrasla šor Cristo- fora nego mu je odrapila, da će poći, ali da će sa sobom uzeti i njegovo dijete. Kad je šor Cristoforo čuo što mu nevjestu pu- račjuje, plućenim glasom poleti prama svo- jmu znu vučeći: Katica mia! Katica mia! — Ova blazena spornica ne da mira šor Cristoforu, a on s njegovom deraćinom ne da mira stanarima oko njegove kuće. Da je na općini sindaeo Alhečevih kaznio bi ga sa stolna lica globe za rušenje mira i reda.

Razbijaci prozora. — Oduševili opć- niški pomećeh Šljiva pulupao je prozor od izloga na dućanu trgovca Bonati i počinio štetu od kojih Din 1500. — Uhvaćen priznao je na redarstvo djelo i izjavio je da se je litio osvetiti općini, koja ga je lišila zarade i kruha, pa neka općina plaća razbijeno

čaklo. Zanimiva je njegova druga izjava, da je on porazbijao i prozore na dućanu Delfina i Vitalini. Prvoj se izjavi pome- tača vjeruje u gradu, ali u drugu se sumnja i ne žiri se Šjiva za pravog razbijaca Del- fina prozora.

Općina ne plaća dugove. — U zad- njem smo broju pozvali opć. tajnika Dinka Sirovica, da javi narodu, koliko ima duga općina Šibenik. On šuti kao poliven, a po- krajinska bolnica čeka uzalud da joj se iz- plati subližu jedan milijun kruna; druge bolnice također očekuju subližu jedan drugi milijun kruna. Trošak za popravak vojničkih prostorija nije plaćen; troškovi za popravak realne nisu plaćeni, a elektri- čna centrala — izgleda da je povisila gra- đanstvu cijenu na struju uprav radi toga jer joj općina nije izplatila dug od kojih 250.000 kruna.

Izvor petroleja. — U odlomku Bilice pokraj morske obale finacijska straža na- šla je nekoliko bačava punih alkohola, a ne- kojko praznih. Za provienijenciju ovoga spirita ne zna se do sada ništa pozitivnoga. Medjutim po gradu se šire kojekakve gla- sotine, koje trijeznom promatraču nameću pitanje, da li se u ovom slučaju u opće radi o kontrabandu ili je neke trebalo javnih dokaza, da svaki sumnja na Šibe- ski ili Škradinski trgovce.

Mi smo uvjereni da nijedan razboriti čovjek ne će odobravati kontraband i mi se nebi začali žigosati dotičnoga, sve kada bi se ne nalazio u redovima bilo koje stranke, isto što ne možemo odobravati postupak onih, koji iz političkih motiva dovodu u svezu sa ovom aferom imena politički izloženih osoba. To nije pošteno! Mi će mo ovaj aferi posvetiti našu pažnju i već sada tražimo od svih vlasti, da se provede istraga, koja u ovoj aferi imade unijeti svijetla. Izvor petroleja u Bilicama ne smiju same vlasti zatrpati!

Specialista i operater. Za bolesiti grla i nosa Med. dr. Aleksandar Doršner dolazi u srijedu dne 8. o. mj. te će primati u Hotel Krka od 9—12 od 4—6 sati.

Izdavac i odgovor. urednik : Miho Jerinić. Tisak : Pučka Tiskara — Šibenik

Hrvati Sirite „Dalmatinski Hrvat“.

Mali oglašnik.

Temeljna taksa 6 Dinara. Za sva- ku riječ 50 para. Za delija slova dvostruko za urećvanje. Plaća se unaprijeđa.

Tražimo vršar putne činovnike i mjesne povjerenike za Dalmaciju. Zarada dobra, uspjeh siguran. Ponude slati: Filijalnoj Direkciji „Konti- nental“, osiguravajuće društvo - Šibenik. Privremena kancelarija tt. Braća Makale

Posjetiocima morskih kupali- šta, pulnicima i izletnicima, preporuča svoj novouređeni, Hotel „Dalmacija“ u Tivtu, jedan sat vožnje pa- robrodom od željezničke postaje Zelenika. Potpuno nova zgrada sa novim namještajem, na najljepšem mjestu Buke i u blizini najvećeg i najlep- šeg perivoja u državi. Morsko ku- palistište u neposrednoj blizini. Cijene vrlo umjerene. IVO PAZO, TIVAT, Dalmacija.

JOSIP DREZGA - ŠIBENIK Brozajvi: DREZGA Šibenik. Telefon inter. 38. VELIKA PRODAJA u žitarica- ma i kolonijalima, Prodaja: Sećera, Kave, Pirinča, Sa- puna, Gradjevnog materijaa, Nalfe, Benzina. Mašinskog ulja. SVE UZ CIJENE KONKURENCIJE. Autogare. Narudžbe se obavljaju sa vlastitim prevoznim sredstvima: motornim tadjama po moru, letnimim automobilima po suhu. Export vina, ulja i rakije na malo.

MODERNO POKUĆSTVO i Tapesarije. domaćeg proizvoda. Najsolidnije izradbe. Uz najpovoljnije cijene prodaje Trgovina pokućstva sa stolarsko-tapetarskom radionom RIKARD DELFIN ŠIBENIK (prije And. Delfin) Obala (vlastite prostorije).

NEOSIGURAVAJ PRIJE no što potražiš uslove osiguravajućeg i reosiguravajućeg društva „Kontinental“ (Centrala Beograd). Filijalna direkcija za Dalmaciju — Šibenik. (Privremena kancelarija tt. Braća Makale). Ista odpoćnije poslovanjem u Dalmaciji vršeći najkulantnije uz najpovoljnije uslove vseće osiguranja.

Jugoslavinski Javni bilježnik u Sjevernoj Americi. PETAR REŠKOVAC 1526 Page St., N. S. Pittsburg, Pa. Zastupaj u svima ostavinskim i imi- povlasticima i razpravama. Utjerivam oštete za Vaše nasljedale i poginule u Americi, kao i osmrtnine za umrle u svim slučajevima. Izradjujem sve pravne i ine dokumente za sve one, koji žele doputovati u Ameriku, ako u Americi imadu svoje rodbine, koja žele doćati u Beogradu služiti